

Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Panu doktorowi Leszkowi Wiśniowskiemu

Podstawowe dane o kandydacie

Pan Leszek Wiśniowski uzyskał stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka 4 lipca 2018 roku w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Stopnie awansu zawodowego

Nauczyciel kontraktowy, Dyrektor Szkoły Muzycznej w Skawinie, rok 2014. Nauczyciel mianowany, Prezydent Miasta Krakowa, rok 2020

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie od 2016r. – nadal

Szkoła Muzyczna I i II st. im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie od 2017r. - nadal. W latach 2018-2023 kierownik sekcji jazzowej.

Szkoła Muzyczna w Skawinie okres 2013r. - 2019r.

Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie od 2016r. - nadal

Szkoła Muzyczna I i II st. im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie od 2017r. – nadal. W latach 2018-2023 kierownik sekcji jazzowej.

Szkoła Muzyczna w Skawinie okres 2013r. - 2019r.

Habilitant nie ubiegał się wcześniej o nadanie mu stopnia dra habilitowanego.

Wymagania co do osiągnięcia artystycznego habilitanta określone są w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy w dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. Z 2023 r. poz. 742) i mówią o posiadaniu w jego dorobku osiągnięć, które stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny, którą reprezentuje, a także o istotnej aktywności artystycznej realizowanej w innych uczelniach lub instytucjach kultury.

Omówienie dzieła artystycznego

Pan dr Leszek Wiśniowski przedstawił dwie płyty:

1. Awaria Świata – Ewa Lipska, Leszek Wiśniowski

2. Powers Of Two – Robert Dick, Leszek Hefi Wiśniowski

Pierwsza z nich, „**AWARIA ŚWIATA**” została nagrana w *Studio S7* w Krakowie w 2021 roku. Kandydat jest kompozytorem muzyki, realizatorem nagrania. Zagrał tu na fletach: piccolo, sopranowym, altowy, basowym, shakuhachi, na saksofonach: sopranowym i tenorowym, na klarnetach B i basowym, na fortepianie i smykach Spitfire Audio oraz innych instrumentach wirtualnych. W nagraniu tym usłyszeć można też głos kobiecy należący do Ewy Lipskiej, autorki wierszy, do których muzyczny komentarz skomponował i nagrał Pan Leszek Wiśniowski.

CZĘŚĆ 1

Jak każda z pozostałych trzech, zaczyna się od introdukcji wprowadzającej słuchacza w jej nastrój. Kandydat wykorzystuje tu układ czterech dźwięków, które wg niego, mają zabarwienie frygijskie, z czym można się zgodzić. Układ tych dźwięków pojawia się w kilku odsłonach tonalnych a całość zakończona jest „niepokojącymi melizmatami” a to ze względu na zastosowanie specyficznej techniki fletowej, polegającej na nieszablonowym palcowaniu.

Świat

Utwór otwierają dźwięki *steel drum* stanowiące tło dla czytanego tekstu wiersza, po którym następuje część improwizowana, gdzie do fletu i *steel drum* dołącza sekcja smyczkowa. Całość tworzy tajemniczy nastrój.

Postęp

Tu, aby podkreślić jednoczesny stan zachwytu i przerażenia, autor zdecydował się na następstwo trzech trytonów, atonalność, którą podkreśla partia preparowanego fortepianu, klarnet basowy i flet oraz oddające nastrój grozy instrumenty smyczkowe stosujące artykulację *flautando*.

CZĘŚĆ 2

Introdukcja wykonywana na klarnecie basowym wprowadza nastrój kolejnej części dzieła.

Wokół naszej miłości

Pan doktor Leszek Wiśniowski raczy słuchacza inną, bardzo ciekawą muzyką, zespalającą się z tekstem przez śpiew chóru w tle, i komentującą go w solo klarnetu basowego na tle chóru. Efekt jest bardzo dobry!

Wykrywacz kłamstw

Na tle akordowej, w balladowym nastroju wykonywanej na fortepianie, muzyki pojawiają się stapiające się z nią w jedno słowa poezji. Nastrój utrzymywany jest przez solo fletu altowego.

Strach

Japoński flet shakuhachi snuje swoją opowieść na tle cymbałów już po przeczytaniu wiersza, wcześniej pojawiając się w ich towarzystwie we wstępie. Zmiana brzmienia muzyki dostosowana do kolejnej perły poezji.

CZEŚĆ 3

Kolejna introdukcja, z założenia nawiązująca do poprzednich, wykorzystuje skalę frygijską tym razem graną na saksofonie sopranowym. Całość przywodzi na myśl saksofonową muzykę współczesną.

Kino i coś jeszcze

Tym razem *groove* w perkusji towarzyszy autorce wiersza. Pojawia się też saksofon sopranowy oraz sekcja smyczkowa, z której towarzyszeniem habilitant wykonuje improwizowane solo. Całość utworu bardzo dobrze koresponduje z treścią wiersza.

Mafia

Nie pierwszy raz autor muzyki reaguje bezpośrednio na tekst, starając się oddać jego treść np. przez kontrastujące ze sobą partie syntetycznej perkusji z kantylenowo brzmiącymi motywami granymi na instrumentach akustycznych. Żeby oddać nastrój, jaki wywołują w nim „Sycylijskie rogaliki z pudrem porannej mgły” stosuje znaną z pierwszego intro technikę fletową. Intensywne i ekspresyjne solo fletu oraz sekcja smyczkowa realizująca harmonię utworu w artykulacji tremolo mają symbolizować twórczą odwagę.

O sobie bez narzekań

Na tle stukotu kół pociągu pojawiają się akordy grane przez sekcję smyczkową, wnoszące nastrój spokoju, melancholii. Z takim akompaniamentem kandydat gra improwizowane solo na flecie, pięknie zespolone, jak i cały utwór, z klimatem wiersza.

CZEŚĆ 4

Intro do ostatniej części płyty AWARIA ŚWIATA wykonywane jest na flecie basowym z wykorzystaniem *whisper tone* i *percussive sounds* - współczesnych technik wykonawczych. Nawiązaniem do wcześniejszych wstępów do głównych części jest częste wykorzystywanie półtonu, co w opinii autora jest nawiązaniem do frygijskości obecnej w każdym z nich.

Przepaść

Pan doktor Leszek Wiśniowski, kierując się ideą zaczerpniętą z muzyki Lele Marchitelliego do filmu *Młody Papież*, a dokładniej mówiąc, do jednej ze scen tego filmu, postanowił zestawić ze sobą muzykę w kontraście do treści wiersza. I tak mamy tu możliwość wysłuchania cyfrowego, dyskotekowego arpeggiatora i wygenerowany przez cztery różne flety pogłos, który ma za zadanie odzwierciedlać tytułową przepaść. W mojej opinii to zamierzenie w pełni się udało. Z w/w arpeggiatorem i fletami habilitant improwizuje na flecie basowym, co daje znakomity muzyczny efekt.

Zawsze może się zdarzyć

Tu ponownie został zastosowany arpeggiator a to celem odniesienia się do „gorszej rasy gołębi”. Z kolei „żrący czas” naśladuje syntetyczna perkusja. Improwizacja fletu altowego z akompaniamentem arpeggiatora i syntetycznej perkusji robi bardzo dobre wrażenie. Kolejny wiersz i kolejna bardzo dobra pod każdym względem muzyka.

Byliśmy jeszcze wszyscy

Treść tego poruszającego wiersza sprowokowała autora muzyki do zastosowania brzmienia organów kościelnych i saksofonu sopranowego, którego kilkakrotne operowanie opadającą chromatycznie sekwencją tercji małych oddaje fragment tekstu „opada jak powracający kamień”. Przejmująca muzyka o głębokim wyrazie idealnie splatająca się z treścią wiersza.

Pamięć operacyjna

Misy tybetańskie, flet z efektem *delay* oraz technika *whisper tone* znakomicie spełniają swoje zadanie przez cały utwór - podczas recytacji jak i po niej, w improwizacji fletu.

Bitwa pod rozumem

Głównym „komentatorem” wiersza jest flet piccolo. Partia orkiestrowa kontrastuje z pustostwami, ze źle rozumianym, słabym patriotyzmem. Kolejny przykład pomysłowości, wrażliwości i muzykalności habilitanta.

Awaria Świata

Powraca motyw znany z introdukcji, tym razem grany na saksofonie tenorowym bez żadnych efektów - na „sucho”, surowo. Tu jest to zapowiedź nadchodzącej awarii...

Epilog

Motyw główny zaczyna się od sekundy wielkiej, co ma wpływ na bardziej optymistyczny wydźwięk tego utworu, na co również składają się: transowa perkusja, sekcja smyczkowa, tremolanda fletowe. Mimo wszystko rodzi się nadzieja.

Podsumowanie dzieła artystycznego „Awaria Świata”

Pan doktor Leszek Wiśniowski, wspólnie z panią Ewą Lipską, stworzył dzieło znakomite, gdzie mamy do czynienia z pełną synergią dwóch sztuk - poezji i muzyki - obu na bardzo wysokim poziomie. Na pochwałę zasługuje powściągliwość z jaką habilitant dobiera środki wyrazu, by nie „zdominować” treści werbalnej oraz wrażliwość z jaką te środki dobiera, które tutaj wydają się być dobrane w najwłaściwszy sposób. Paleta barw, rytmów, różnorodność aranżacji i pieczołowitość w ich dobieraniu do konkretnych zdań wiersza to atuty nie do przecenienia. Kandydat w bardzo dobrym stopniu opanował grę na innych instrumentach niż flet, który jest jego głównym instrumentem; na wszystkich brzmi i intonuje bardzo dobrze jak i operuje różnorodną artykulacją. Jest też bardzo dobrym aranżerem często wielogłosowych partii nie tylko dętych instrumentów. Jakość techniczna nagrania również jest wysokiej klasy. Wszystko to składa się na bardzo wysoką ocenę omawianego dzieła.

Drugą część dzieła to płyta „**POWERS OF TWO**” – Robert Dick, Leszek Hefi Wiśniowski

Muzyka na tej nagranej w 2022 roku w nowojorskim studio płycie jest efektem improwizacji obu artystów, której rezultatem stała się wykreowana spontanicznie harmonia, rytm, melodie. Robert Dick użył fletu z *glissando headjoint*, flet basowy i piccolo a habilitant flet z *glissando headjoint*, z ustnikiem *whistle*, bansuri E i B, duduk oraz flet preparowany. Zastosowane techniki

gry, kojarzone najbardziej z muzyką współczesną, to: *whistle tones, percussive sound, circular breathing, singing and playing oraz tongue ram.*

Omówienie dzieła artystycznego wraz z podsumowaniem

Kiedy spotykają się dwaj wirtuozi, dla których flety nie mają żadnych tajemnic, którzy doskonale opanowali przeróżne techniki gry i którzy mają nieposkromioną wyobraźnię i wrażliwość na barwę, współbrzmienia, to efektem tego spotkania może być bardzo ciekawa muzyka. I tak właśnie jest w przypadku Roberta Dicka i doktora Leszka Wiśniowskiego. Artyści ci nie tylko wykorzystują wcześniej wspomniane techniki gry, ale ich twórczy pęd skłania ich do sięgania po takie środki wyrazu jak gwizd, śpiew, uderzenia palcami w twarz (utwór „Realm of Wishes”) czy grę bez ustnika fletowego (to technika „kaval”). Muzycy słuchają się nawzajem, co skutkuje interesującymi współbrzmieniami, ale nie starają się kopiować stylu partnera. I tu refleksja następująca. Otóż Robert Dick gra w znakomitej większości struktury atonalne, bardzo intensywne pod względem rytmiki, bogatej artykulacji i szybkości, z jaką owe struktury gra, natomiast Pan Leszek Wiśniowski w swej grze ma więcej miejsca na tonalność, i nie mam tu na myśli tylko fragmentu suitę a-mol J.S.Bacha czy tchnącego barokiem fragmentu z utworu „Power of Two”. Gra kandydata jest bardziej zróżnicowana również ze względu na ludycznie brzmiącą kantylenę graną na dudku w utworze „The Time Was Always Now” czy też zastosowanie skali bluesowej w „Smoking Mirror”. Te różnice pomiędzy dwoma artystami wpływają na atrakcyjność ich wyimprowizowanych utworów; egzystując obok siebie dają spójny, bardzo interesujący, miejscami magiczny rezultat. **Uważam, iż dzieło artystyczne w postaci omawianych tu dwóch płyt spełnia kryteria dzieła o znacznym wkładzie w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.**

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę po doktoracie

Wystąpienia na konferencjach naukowych:

2.03.2018 Akademia Muzyczna w Krakowie, Katedra Muzyki Współczesnej Jazzu i Perkusji. Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Dydaktyczna Jazz XXI referat Magic Malik – flecista jazzowy i twórca transgresyjny

13.12.2022 Rzeszów, Instytut Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego III Międzynarodowa konferencja Naukowa. referat *Synteza dźwięku i słowa na podstawie języka muzycznego płyty CD – Ewa Lipska / Leszek Wiśniowski „Awaria świata”*

2023-Uniwersytet Zielonogórski opublikował artykuł autorstwa habilitanta: *Rozwój języka wykonawczego flecistów w muzyce jazzowej od roku 1913 do współczesności*

Tytuł całej publikacji Nauczanie jazzu. *Historia, teoria i praktyka / Teaching Jazz. History, Theory and Practice* Jerzy Szymaniuk (red.)

OFICyna WYDAWNICZA UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO,
Zielona Góra 2023 ISBN 978-83-7842-509-0

Warsztaty:

19.01.2020 Sieradz warsztaty w szkole muzycznej. Improwizacja jazzowa 23.08.2020 Wadowice warsztaty w szkole muzycznej. Improwizacja jazzowa

13.05.2021 Prowadzenie warsztatów on-line w zakresie improwizacji fletowej. Wydarzenie zorganizowane przez dr hab. Agatę Igras UMCF Warszawa – stowarzyszenie *Fletowisko*.

26.09.2021 Katowice, Akademia Muzyczna, 7th Polish Flute Meeting; Prowadziłem klasę fletu jazzowego podczas międzynarodowych warsztatów fletowych, wystąpiłem tam również w duecie z Joachimem Menclem, prezentując program autorski, i jako solista w orkiestrze fletowej, w utworze Garetha McLearnona.

- Organizacja warsztatów i koncertów:
- Pan doktor Wiśniowski koordynował warsztaty muzyczne w Akademii Muzycznej w Krakowie:
 - 3.11.2016 Jamie Baum, *Język wykonawczy flecistów w muzyce jazzowej to nie oksymoron*
 - 6.04.2022 Giridhar Udupa, *Struktury Rytmiczne Południowych Indii Konnakol*
 - 18.03.2024 Pal Inderberg Trio, *Keep listening. Never become so self-important that you can't listen to other players John Coltrane*
 - 18.03.2024 Pal Inderberg Trio zagrał też koncert
W okresie od 1.09.2018 do 31.08.2023 pełnił funkcję Kierownika Sekcji Jazzowej w Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie. Poza standardowymi czynnościami koordynacyjnymi wynikającymi z funkcji, zorganizował warsztaty i koncerty dla uczniów z udziałem:
- Piotra Wojtasika 6.05.2019 -*improwizacja jazzowa*
- Grzegorza Nagórskiego 4.03.2020 -*warsztaty bigbandowe*
- Wojciecha Groborza 25.11.2021 - *fuzja muzyki latynoskiej i jazzu.*
- Janusza Szroma 3.12.2021 – *warsztaty wokalne*
- Giridhara Udupy 30.03.2022 *struktury Rytmiczne Południowych Indii Konnakol*
- Enzo Favata 26.10.2022 - *szukanie inspiracji w wielu kulturach*

- 26.10.2022 Enzo Favata wraz ze swoim włoskim zespołem, zagrał też w naszej szkole koncert
- 9.03.2022 koncert dla Ukrainie z udziałem Ewy Lipskiej
- Marcina Kaletki 29.03.2023 – *improwizacja jazzowa*
- 28.04.2023 Gavino Loche - koncert

Opublikowane wywiady w podmiotach nie związanych ze szkolnictwem wyższym:

2021 Wywiad w Jazzarium.pl z Martą Jundził, dotyczący powstania płyt *Awaria Świata* zatytułowany *Postmodernistyczna wolność czerpania z wielorakich źródeł*

26.01.2021 Wywiad z Renatą Głowacką w telewizji internetowej Dworek TV⁸⁰

Konkursowe Sukcesy studentów uczniów:

Antoni Blumhoff

15.06.2021 Wadowice -Nagroda Specjalna - Junior Jazz Festival

Łukasz Jankowski

23.10.2022 Kraków, Filharmonia Krakowska, Orkiestra AMKP pod dyrekcją prof. Rafała Delekty. Finalista konkursu „Gram z Orkiestrą”- Łukasz Jankowski wystąpił jako solista, w utworze Wojciecha Kostrzewy -„Concerto for flute, jazz trio and orchestra”

Joanna Tabaczek – Socha

6. 11.2022 Tarnów -I miejsce z zespołem *Megatowel* w międzynarodowym konkursie w ramach 14 Festiwalu Jazz Contest 2022

Trio Klara Liszka, Justyna Nagórzańska, Maja Kuzińska

29.04.2024 I miejsce w Szkolnym Konkursie Zespołów kameralnych w Kategorii Zespołów Jazzowych. Szkoła Muzyczna im. B. Rutkowskiego I i II stopnia w Krakowie

Działalność koncertowa po doktoracie

- 6.08.2018 New York / USA / ShapeShifter Lab / Hefi Quartet ft. Jamie Baum, Dominik Wania. - piano Gary Wang - bass Jeff Hirshfield – drums) (program autorski)
 - 7.08.2018 New York / USA / Club Bonafilde / HeFi Quartet ft. Jamie Baum (skład j.w) (program autorski)
 - 8.08.2018 Orlando / **Tribute to Dave Valentine**, /46th Annual National Flute Association Convention **Rebecca Kleinmann - music director, Jamie Baum, Ernesto Fernandez, Maraca, Ali Ryerson, Nestor Torres, Leszek Hefi Wisniowski, and Mark Vinci** (gość projektu, solista)
 - **18.08.2018 NYC / USA / Downtown Music Gallery / Robert Dick & Leszek Hefi Wiśniowski (Autorstwo 50%/50%)**
 - 24.08.2018 Toronto / Kanada / Array Music, koncert solo (program autorski)
 - 16.12.2018 Warszawa / FilMOTEKA Narodowa. Instytut Audiowizualny / (udział w 20-osobowym, projekcie prof. Marka Chołoniewskiego) (solista i instrumentalista)
 - 18.12.2018 Kraków / CricOTEKA (j.w)
 - 15.05.2019 Kraków / Centrum Manggha / Festiwal Nauki I Sztuki w Krakowie / Hefi Group / Leszek Hefi Wiśniowski, Dominik Wania, Marcin Ślusarczyk, Grzegorz Pałka, Maciej Adamczak, Łukasz Jankowski, String Ensemble (program autorski)
- 25.10.2020 **Luxemburg (LU) / Cin East Festival / Hefi Quartet (program autorski)**
- 14.11.2021 Norymberga / Niemcy / Maciej Hałoń, Jacek Hołubowski, My Sonic Horizon projekt Maćka Hałonia (solista i instrumentalista)
- 9.03.2022 Kraków / Szkoła Muzyczna im. B. Rutkowskiego / Koncert dla Ukrainy / Ewa Lipska, Bozhena Hamar, Wojciech Szwegier, Franek Raczkowski, Szymon Madej, (program współautorski)
- 14.06.2022 **Oslo** / Norwegia / z Teatrem Gardzienice (instrumentalista i solista)
- 07.08.2022 **New York** / USA / Downtown Music Gallery / **Robert Dick and Leszek Hefi Wiśniowski** (wspólny projekt)

- **11.08.2022 Chicago / USA / 50th Annual National Flute Convention Robert Dick and Leszek Hefi Wiśniowski** (wspólny projekt)
- **11.08.2022 Chicago / USA / Hefi Quartet / 50th Annual National Flute Convention Jorge Luis Sosa - piano Yorgis Goiricelaya - bass Michael Font – drums**
(program autorski)
- **12.08.2022 Chicago / USA / 50th Annual National Flute Convention / występ konkursowy / II miejsce w międzynarodowym konkursie Flute Jazz Artist Competition**
- **9.11.2023 Kraków /Audio Art Festival /HEVRE / Robert Dick Leszek Hefi Wiśniowski premiera płyty Powers Of Two (autorstwo 50%/50%)**
- 20.11.2023 Warszawa Dymińska 10 / PanDymińska / Robert Dick & Leszek Hefi Wiśniowski **Powers Of Two** (autorstwo 50%/50%)
- 06.02.2024 ICE, Kraków, Oratorium *Do Betlejem* Mieczysław Szczepiński, Mateusz Ziółko oraz Karolina Leszko, Sylwia Lorens, Joanna Słowińska, orkiestra Filharmonii Futura i połączone chóry kompozytor i dyrygent Mikołaj Blajda (solista i muzyk orkiestry)
- 15.04.2024 **Bruksela / Belgia /** Koncert w instytucie Literatury Słowiańskiej Uniwersytetu w Brukseli, **Ewa Lipska i Leszek Wiśniowski** *Awaria Świata* (wspólny projekt)
- 6.05.2024 **Wiedeń /Austria) /Gloria Artis Festival** Franciszek Raczkowski- fortepian, uczennice Szkoły Muzycznej II go stopnia im. B. Rutkowskiego w Krakowie: Klara Liszka - fortepian, Justyna Nagórzańska - flet i Leszek Wiśniowski – flety (autorskie aranżacje i kompozycje własne)

Konkluzja

Pan doktor Leszek Wiśniowski jest artystą o szerokich horyzontach muzycznych, nieograniczonej wyobraźni, ogromnej wrażliwości, wspaniałym instrumentalistą a jego ogromny dorobek artystyczny, który tu został ograniczony do wybranych pozycji po uzyskaniu doktoratu, budzi podziw. Biorąc pod uwagę, iż omawiane tu dzieło artystyczne jest dziełem wysokiej klasy, mającym znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzycznej i po zapoznaniu się z dorobkiem artystycznym, dydaktycznym i popularyzującym naukę, **wnoszę o przyznanie stopnia doktora habilitowanego Panu doktorowi Leszkowi Wiśniowskiemu.**

Prof. dr hab. Maciej Sikala